

travelbook

Porto

Bezdroża

Mistrzowska
ochrona **ERGO**
HESTIA

Autor przewodnika: Krzysztof Gierak

Dziękujemy również autorom, których teksty wykorzystano podczas opracowania przewodnika: Annie Pamule i Fredericowi Kuhlowi de Oliveirze

Redaktor prowadzący: Aurelia Hołubowska

Redakcja: Barbara Faron

Korekta: Agnieszka Krawczyk

Źródło pochodzenia danych kartograficznych:

OSM (www.openstreetmap.org)

Skład: Dawid Kwoka

Projekt okładki: Ewa Jarocka; materiały graficzne na okładce zostały wykorzystane za zgodą Shutterstock Images LLC.

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autor oraz wydawnictwo Helion dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz wydawnictwo Helion nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Wydawnictwo Helion

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel.: 32 2309863

e-mail: redakcja@bezdroza.pl

księgarnia internetowa: <http://bezdroza.pl>

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres:

<http://bezdroza.pl/user/opinie/?bepot2>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzje.

Wydanie II

ISBN: 978-83-283-4549-2

Copyright © Helion, 2018

- **Kup książkę**
- **Poleć książkę**
- **Oceń książkę**
- **Księgarnia internetowa**
- **Lubię to!**
- **Nasza społeczność**

Spis treści

ATRAKCJE PORTO	6
INFORMACJE PRAKTYCZNE	13
PRZED WYJAZDEM	14
Wybór czasu podróży	14
Źródła informacji	15
Formalności	18
DOJAZD	20
Samolotem	20
Pociągiem	21
Autobusem	22
Samochodem	23
NA MIEJSCU	24
Dojazd z lotniska	24
Komunikacja miejska	24
Noclegi	31
Wyżywienie	37
INFORMATOR A-Z	40
▶ Pamiątki	44
▶ Nie tylko dla dzieci	50
INFORMACJE KRAJOZNAWCZE	53
KRAJOZNAWCZE ABC	54
Położenie	54
Klimat	54
Podział administracyjny	55
Gospodarka	56
SPOŁECZEŃSTWO	58
Ludzie	58
Religia	59
Obyczaje	60
KULTURA I SZTUKA	63
Architektura	63
Fado	66

Azulejos	68
▶ Najważniejsze święta i festiwale	70
KUCHNIA	73
Danie narodowe	73
Inne przysmaki	74
Potrawy charakterystyczne dla Porto	76
Wino	77
ZWIEDZANIE PORTO	83
HISTORYCZNE CENTRUM	84
RIBEIRA	99
▶ Najśłynniejsze piwnice	116
BAIXA	120
WIEŻA KLERYKÓW I OKOLICE	137
MIRAGAIA	152
BOAVISTA	155
▶ Plaże w Porto i okolicach	168
FOZ	170
▶ Poza historycznym centrum	176
OKOLICE PORTO	181
AMARANTE	183
ALTO DOURO	186
Vila Real	186
Północny brzeg Douro	187
Południowy brzeg Douro	189
SŁOWNICZEK	193
INDEKS	195
LEGENDA	197
AUTOR PRZEWODNIKA	198

Spis planów i map

Okolice Porto _____	skrzydełko przedniej okładki
Historyczne centrum _____	86–87
Ribeira _____	100–101
Baixa _____	121
Okolice wieży Kleryków i Miragaia _____	138
Boavista _____	156–157
Foz _____	172–173
Porto _____	200–skrzydełko tylnej okładki

Spis ramek

Placówki dyplomatyczne _____	15	Miejski szlak wina w Porto _____	104
Co zabrać w podróż do Porto? ____	19	Tradycyjne spotkania _____	105
Autostrady w okolicach Porto ____	22	Henryk Żeglarz i Władysław III Warneńczyk _____	109
Zwiedzanie z lokalnym przewodnikiem _____	24	Jakie wino porto lubił Forrester?_	114
Linia autobusowa 500 _____	27	Co przedstawiają azulejos na dworcu św. Benedykta? ____	126
Autobusy turystyczne w Porto ____	28	Café Majestic i Harry Potter _____	130
Porto Card _____	30	Najpiękniejszy McDonald's i słynna Café Guarany _____	135
Restauracje wegetariańskie ____	39	Camilo Castelo Branco – typowy bohater romantyczny _____	141
Dni wolne od pracy _____	40	Księgarnia Lello & Irmão i Harry Potter _____	145
Porto czy Oporto? _____	55	Cimbalino, czyli mała czarna ____	148
Garść faktów o Porto _____	56	Targ Porto Belo _____	149
Kalendarium historyczne _____	57	Życie nocne w Porto _____	150
Zjadacze flaczków, czyli „flakojady” _____	58	Targ w nowej formie _____	161
Michał Anioł Porto _____	65	Nie tylko FC Porto _____	165
Szkoła Architektury Porto _____	66	Latarnie przy ujściu rzeki Douro _	175
Gdzie można posłuchać fado? ____	67	Winnice w dolinie rzeki Douro __	188
<i>Francesinha</i> , czyli Francuzeczka __	77	Rejsy po rzece Douro _____	191
Ceny wina porto _____	82		
Kim był Guerra Junqueiro? _____	93		
Tańszy bilet łączony _____	97		

Kościół św. Franciszka ▲

Dość niepozorny z zewnątrz kościół w stylu gotyckim z elementami baroku, kryje jedno z najpiękniejszych barokowych wnętrz w Portugalii. Mając czas na zwiedzenie tylko jednego kościoła, należy wybrać właśnie ten.

Katedra Sé ▼

Nad dzielnicą Ribeira góruje katedra, która jest jednym z najstarszych oraz najbardziej monumentalnych kościołów w Porto. To także jeden z niekwestionowanych symboli miasta.

Wieża i kościół Kleryków

Wieża Kleryków, wystająca niczym igła z gąszczy budynków w centrum miasta, jest jedną z najbardziej charakterystycznych budowli Porto. Jednocześnie stanowi jeden z najlepszych punktów widokowych w mieście.

Atrakcje Porto

Kup książkę

Poleć książkę

TRZEBA ZOBACZYĆ

Nadbrzeże Ribeira

Nadrzeczna część Porto to urzekający labirynt wąskich, wijących się uliczek, schodów dużych i małych oraz niskich arkad, pod którymi kryją się klimatyczne bary i restauracje. Urok dzielnicy doceniło również UNESCO.

Panele azulejos

Najsłynniejsze panele, złożone z ponad 20 tys. elementów, zdobią wnętrze dworca kolejowego św. Benedykta. Spacerując po mieście, warto również zwrócić uwagę na fasadę kaplicy Dusz, wyłożoną ponad 16 tys. azulejos.

Mercado do Bolhão

Targ Bolhão, zlokalizowany w centrum miasta w ogromnej, dwupoziomowej neoklasycystycznej hali, to jedno z najbardziej charakterystycznych miejsc w Porto. Wizyta w nim będzie ciekawym doświadczeniem.

Księgarnia Lello & Irmão

To właśnie w Porto znajduje się jedna z najsłynniejszych księgarni Europy, która przez brytyjską gazetę „The Guardian” została uznana za jedną z trzech najpiękniejszych księgarni świata.

Kup książkę

Poleć książkę

NIEZWYKŁA ARCHITEKTURA

Pałac Giełdy

Dawny budynek Giełdy Papierów Wartościowych jest prawdziwym skarbem XIX-wiecznej architektury i jedną z najczęściej odwiedzanych atrakcji turystycznych w Porto.

Most Ludwika I

Dwukondygnacyjna metalowa konstrukcja spinająca dwa brzegi rzeki Douro jest ikoną Porto. W momencie powstania przeszło mostu o długości 172 m było najdłuższym tego typu rozwiązaniem architektonicznym na świecie.

Dom Muzyki

Wyróżniająca się z otoczenia swoją geometryczną, nieregularną bryłą sala koncertowa miasta jest ikoną architektury współczesnej w Porto, odwiedzana przez tysiące turystów z całego świata.

Avenida dos Aliados

Aleja Aliantów jest jedną z najbardziej reprezentacyjnych ulic Porto i ważną przestrzenią publiczną. Wzdłuż alei stoją wspaniałe granitowe budynki z okazałymi fasadami, wieżyczkami i kopolami.

Kup książkę

Poleć książkę

NAJCIEKAWSZE MUZEA

Muzeum Narodowe Soaresa dos Reis

Przebogate muzeum jest jednocześnie jednym z pierwszych muzeów sztuki w Portugalii. To pozycja obowiązkowa dla wszystkich zainteresowanych sztuką portugalską i jej rozwojem na przestrzeni wieków. ✓

Ogrody i Muzeum Sztuki Współczesnej Serralves ^

Muzeum Sztuki Współczesnej, prezentujące dzieła światowych i portugalskich artystów od lat 60. XX w. do dnia obecnego, jest jednym z najczęściej odwiedzanych muzeów w Portugalii.

Kup książkę

Poleć książkę

TRZEBA SPRÓBOWAĆ

Kawa w Majestic Café

▲
Budynek, w którym mieści się kawiarnia, jest jednym z najpiękniejszych przykładów secesji w mieście. To tutaj J.K. Rowling miała napisać pierwsze rozdziały książki *Harry Potter i kamień filozoficzny*.

Wino porto

▼
Mimo że wina porto można skosztować w całej Portugalii, najlepiej zrobić to w miejscu, w którym się narodziło i jest produkowane do dnia obecnego: po drugiej stronie rzeki Douro, w Vila Nova de Gaia.

Kanapka francesinha

Francesinha oznacza tyle, co „mała Francuzka” lub „Francuzeczka”, i jest tradycyjną portugalską kanapką, która narodziła się właśnie w Porto. Podawana jest w różnych wariacjach, a jej sekretem jest sos.

Kup książkę

Poleć książkę

Historyczne centrum

Historyczne centrum jest swoistą kolebką miasta – to przy nim powstawały kolejne dzielnice, a Porto rozrastało się do obecnego kształtu. Powstała w tym miejscu najstarsza osadę otoczono wałami, a w średniowieczu w ich miejscu pojawiły się kolejne mury, które częściowo przetrwały do dzisiaj. Historia i architektura historycznego centrum sprawiają, że zostało ono docenione przez UNESCO i stało się jedną z najbardziej rozpoznawalnych części Porto.

WARTO ZOBACZYĆ

Historyczne centrum jest stosunkowo niewielkie, zatem do głównych zabytków można dojść na piechotę. Zwiedzanie najlepiej rozpocząć od katedry Sé, która stoi przy Terreiro da Sé.

Terreiro da Sé

Plac uzyskał obecny wygląd w latach 40. XX w., kiedy postanowiono wyburzyć część budynków stojących w sąsiedztwie katedry, by utworzyć otwartą przestrzeń,

zgodną z ideą nowego państwa. Zburzono wtedy stare więzienie, dom biskupa, zlikwidowano kilka ulic (Rua das Tendas, Rua do Faval i Rua da Francisca), a istniejącą tutaj kaplicę Krawców (Capela dos Alfaiates) przeniesiono na Rua do Sol.

Terreiro da Sé to duża przestrzeń, która pełni funkcje nie tylko turystyczne i wypoczynkowe, ale też stanowi dobry punkt widokowy – rozciąga się stąd przepiękny widok na całą dzielnicę Ribeira oraz Vila Nova da Gaia.

Nad placem dominuje ★ **katedra Sé** (Sé do Porto) 📍 **Terreiro da Sé**; www.diocese-porto.pt; otwarte: IV–VI i X codz. 9.00–12.30 i 14.30–19.00, VII–IX pn.–sb. 9.00–19.00, XI–III codz. 9.00–12.30 i 14.30–18.00; **wstęp wolny**, jedna z najważniejszych świątyń w Porto, która przez wieki była świadkiem ważnych wydarzeń zarówno dla historii miasta, jak i dla całej Portugalii. To właśnie w tej świątyni w 1387 r. król Jan I poślubił Filipę Lancaster, a w 1389 r. ochrzczono tu zrodzonego z ich związku słynnego Henryka Żeglarza.

▼ O romańskim pochodzeniu katedry Sé świadczy jej bryła

Budowa świątyni, rozpoczęta w 1110 r. pod kierunkiem biskupa Hugona, zakończyła się w XIII w. Z jej pierwotnego kształtu zachowało się do naszych czasów niewiele, ponieważ na przestrzeni wieków katedra była wielokrotnie przebudowywana i zatraciła swój romański charakter. O romańskim pochodzeniu świadczy jej bryła, obronny charakter i okazała elewacja oflankowana przez dwie potężne wieże, z których każda jest podtrzymywana przez dwie podpory oraz nakryta kopułą (elementy te zostały dodane w XVIII w.). Główny portal został przebudowany w 1772 r. w stylu rokoka. Znajduje się w nim gotycka rozeta z XIII w. oraz nisza z figurką Matki Bożej Wniebowziętej, patronki katedry.

W trzynawowym wnętrzu wyróżnia się sklepienie kolebkowe, transept i prostokątne prezbiterium. Nawa zachowała swój romański charakter, jednak widać w niej elementy pochodzące z późniejszych okresów (m.in. kropielnice z czernionego marmuru, XVII-wieczne ambony, a także organy na chórze z XX w.). W transepcie, po lewej stronie ołtarza, warto

zwrócić uwagę na **kaplicę Najświętszego Sakramentu** (Capela do Santíssimo Sacramento), w której stoi srebrny ołtarz, jeden z najpiękniejszych przykładów portugalskiej sztuki zdobniczej. Ołtarz, przedstawiający sceny związane z Eucharystią, z życia Jezusa Chrystusa oraz sylwetki apostołów, powstawał przez kilkadziesiąt lat, od połowy XVII do połowy XIX w. Obok kaplicy Najświętszego Sakramentu mieści się **kaplica Matki Bożej z Vandomy** (Capela da Nossa Senhora de Vandoma). Można tam zobaczyć figurkę patronki Porto, którą w XIX w. przeniesiono ze starych murów miejskich, gdzie znajdowała się do momentu ich wyburzenia. To właśnie postać Matki Bożej z Vandomy widnieje w herbie Porto.

Ozdobiony techniką *talha dourada* **ołtarz główny** (1727–29) jest jednym z najwspanialszych dzieł baroku w mieście. Zdobia go cztery figury świętych: Bernarda, Benedykta, Bazylego oraz Jana Nepomucena. Twórcami ołtarza byli architekci Santos Pacheco oraz Cluade Laprade z Lizbony, natomiast malowidła ścienna po bokach prezbiterium są dziełem Niccoló Nasoniego.

Zwiedzając katedrę, warto wstąpić na klasztorny **krużganek** (*claustro*) **i** otwarte: IV–VI i X pn.–sb. 9.00–12.15 i 14.30–18.30, nd. i święta 14.30–18.30, VII–IX pn.–sb. 9.00–18.30, nd. i św. 14.30–18.30, XI–III pn.–sb. 9.00–12.15 i 14.30–17.30, nd. i święta 14.30–17.30; wstęp: 3 EUR, ulg. 2 EUR, 35% zniżki z **Porto Card**, do którego przejście znajduje się z południowej strony transeptu. XIV-wieczny krużganek z kamiennym krzyżem pośrodku prezentuje surowy, gotycki styl. Jego ściany są ozdobione panelami z płytek azulejos, które w latach 1729–31 wykonał Valentim de Almeida. Dekoracja ukazuje sceny odnoszące się do mistycznego dialogu Boga z Matką Boską Wniebowziętą.

Warto także zwiedzić zakrystię z **freskami** wykonanymi przez Niccolò Nasoniego w połowie XVIII w. Ten sam artysta był także odpowiedzialny za ozdobienie klatki schodowej wiodącej na pierwsze piętro krużganka.

Duże wrażenie robi również XVI-wieczna **kaplica św. Wincentego** (Capela de São Vicente). W **kaplicy św. Jana**

Ewangelisty (Capela de São João Evangelista) warto zobaczyć archeologiczne pozostałości po pierwotnej świątyni oraz XIV-wieczną **figurę Matki Boskiej z Bataha** (Nossa Senhora da Batalha). Z kolei w **skarbcu katedralnym**, usytuowanym w budynku kapitułarza (1717), można podziwiać ponad 250 eksponatów sztuki sakralnej związanych z dziejami katedry, wśród których są m.in. brokatowe ornaty, srebrne korony oraz złote monstrencje.

Po wyjściu z katedry warto zwrócić uwagę na **fontannę Michała Archanioła** (chafariz de São Miguel), która czasami bywa nazywana po prostu Aniołem. Fontanna, powstała wg projektu Niccolò Nasoniego, składa się z marmurowej kolumny. Na jej szczycie widnieje żelazna figura Michała Archanioła, którego wyobrażenie można również zauważyć na płaskorzeźbie u dołu kolumny.

Naprzeciw fontanny stoi konny **pomnik Vímara Peresa** (estátua de Vimar Peres) z 1968 r. Autorem wykonanej z brązu statuy jest rzeźbiarz Salvador Barata Feyo, monument zaś upamiętnia wodza, który

▲ Krużganek

w 868 r. wyzwolił okoliczne ziemie spod panowania Maurów oraz położył podwaliny pod wyodrębnienie się i powstanie przyszłej Portugalii.

W południowej pierzei Terreiro da Sé wznosi się **Pałac Biskupi** (Paço Episcopal do Porto) 📍 Terreiro da Sé; www.diocese-porto.pt/visitavirtual; **nie ma możliwości zwiedzania**, będący dawną rezydencją biskupów Porto. Pierwsza, romańska budowla powstała w tym miejscu w XIII–XIII w., natomiast obecna bryła pałacu jest wynikiem zapoczątkowanej w 1737 r. przebudowy w stylu barokowym, nad którą czuwał słynny architekt Niccolò Nasoni. Nad głównym portalem umieszczono herb biskupa Rafaela de Mendonça, który pod koniec XVIII stulecia ukończył przebudowę. Portal jest otoczony przez dwa rzędy okien wykończonych w stylu rokoko. W latach 1916–56 pałac służył za siedzibę Urzędu Miasta Porto.

Pośrodku Terreiro da Sé stoi neoma-nueliński **pręgierz** (*pelourinho*) z 1945 r. Jest on rekonstrukcją pręgierza postawionego w tym miejscu w 1797 r.

W odległości kilku metrów od północnej wieży katedry, po prawej stronie Terreiro da Sé, wznosi się **Stary Ratusz Miejski** (Antiga Casa da Câmara). Niekiedy bywa on nazywany Domem Dwudziestu Czerech (Casa dos 24), co stanowi nawiązanie do czasów, w których zbierało się w nim 24 przedstawicieli różnych cechów miejskich. Pierwotny obiekt, którego budowę sfinansowano dzięki zyskom z podatków od handlu winem, powstał w XV w. tuż przy starych murach miejskich. Wieża Związków (Torre da Relação), bo i tak go nazywano, była pierwszą siedzibą lokalnych władz miejskich. W 1875 r. ratusz został zniszczony przez pożar i przetrwał w ruinie aż do 2000 r., kiedy na części pozostałych gruzów zaczęto wznosić obecny budynek. Obiekt, zaprojektowany przez architekta Fernando Távora, oddano do użytku w 2002 r. Aktualnie działa w nim **punkt informacji turystycznej** 📍 Terreiro da Sé; www.visitporto.travel; **otwarte: XI–IV codz. 9.00–19.00, V–X codz. 9.00–20.00.**

▲ Stary Ratusz Miejski – symbol dawnych epok

Kup książkę

Poleć książkę

Baixa

Dzielnica Baixa, w której znajdują się najważniejsze i najbardziej charakterystyczne zabytki, jest obecnie jedną z najpopularniejszych części miasta. Pełno tu także urokliwych uliczek z modnymi sklepami i kawiarniami. Baixa to dobre miejsce zarówno na degustację kawy, jak i zwiedzanie – warto zatem połączyć te dwie przyjemności!

WARTO ZOBACZYĆ

Zwiedzanie tej części Porto najlepiej rozpocząć od **Funicular dos Guindais** 📍 www.metroporto.pt; otwarte: XI–IV codz. 8.00–20.00, V, VI, VII, IX i X nd.–śr. 8.00–22.00 i czw.–sb. 8.00–24.00, VIII codz. 8.00–24.00; bilety można kupić na dolnej lub górnej stacji windy; 2,50 EUR/przejazd, dzieci do 4. roku życia bezpł. Jest to winda łącząca dzielnicę Ribeira (dolna stacja znajduje się na Av. Gustave Eiffel) z częścią miasta

nazywaną Batalha. Pierwszą windę zbudowano w 1891 r., jednak dwa lata po jej uruchomieniu zdarzył się poważny wypadek i została wyłączona z ruchu. Obecna, uruchomiona 19 lutego 2014 r., powstała w celu usprawnienia transportu publicznego w mieście. Pokonuje ona różnicę wysokości na poziomie 61 m. Długość jej trasy wynosi 281 m, z czego 90 m przebiega w tunelu. Każdy z wagoników, pędzący z prędkością do 5 m na sekundę, może pomieścić do 25 osób. Podróż zajmuje ok. 3 min. W jej trakcie można podziwiać wspaniałą panoramę widoczną z okien wagoników.

Okolice dawnych murów

Wychodząc z windy na górnym poziomie, przy Rua de Saraiva de Carvalho i Rua Arnaldo Gama można zobaczyć pozostałości dawnych murów miejskich, tzw. **Murów Fernanda** (Muralhas

▼ Mury Fernanda

Kup książkę

Poleć książkę

Kup książkę

Poleć książkę

Fernandinas do Porto), nazywanych niekiedy Cerca Nova i Muralha Gótica. W XIV w. w Porto nastąpił gwałtowny rozwój urbanistyczny i zabudowa zaczęła wychodzić poza system Starych Murów Miejskich (Muralha Primitiva). W związku z potrzebą otoczenia tych terenów systemem obronnym, w 1336 r. król Alfonso IV rozpoczął budowę nowego pierścienia murów, a ponieważ ukończono je w 1370 r., za rządów króla Fernanda I, nazywane są Murami Fernanda. Spełniały one swoją funkcję do XVIII w., kiedy rozpoczęła się ich powolna rozbiórka wymuszona przez dalszy rozwój miasta i konieczność otworzenia jego centrum oraz pozyskanie wolnej przestrzeni pod zabudowę. Mury miały ok. 9 m wysokości, 2600 m długości i obejmowały obszar ponad 44,5 ha. Były zwieńczone licznymi blankami, wieżyczkami oraz basztami, czego m.in. dowodzą zachowane fragmenty. Do końca XIX w. większa część obwarowań została rozebrana, w związku z czym do dnia obecnego zachował się tylko odcinek **Trecho dos Guindais** przy

Rua Arnaldo Gama oraz **Trecho do Caminho Novo** przy Escadas do Caminho Novo (są to najlepiej zachowane fragmenty). W 1926 r. ocalałe pozostałości murów wpisano na Listę Zabytków Narodowych Portugalii, by objąć je ochroną.

Po obejrzeniu Murów Fernanda warto wybrać się do zlokalizowanego tuż obok **★ kościoła św. Klary** (Igreja de Santa Clara) **Largo 1º de Dezembro**; www.cm-porto.pt; **otwarte: pn.–pt. 9.30–12.00 i 15.30–19.00, sb. 10.00–12.00 i 15.30–19.00, nd. 10.00–12.00; wstęp wolny.** Budowa klasztoru rozpoczęła się w 1416 r. z polecenia króla Jana I, a pierwszy kamień węgielny pod świątynię położył biskup Fernando da Guerra w obecności samego króla oraz infantów Fernanda i Alfonsa. Budowa gotyckiego kościoła zakończyła się w 1457 r., jednak klaryski zamieszkały w klasztorze znacznie wcześniej, bo już w 1427 r. W XVI i XVII w. kościół poddano niewielkim zmianom – m.in. w 1697 r. ukończono renesansowy portal z manelińskimi dekoracjami, w którym znajdują się figury św. Klary i św. Franciszka. Nad

▲ Wnętrze kościoła św. Klary

Kup książkę

Poleć książkę

bocznym wejściem widnieje nisza z figurą Matki Boskiej Niepokalanego Poczęcia, a nad nią wyrzeźbiony herb króla Jana I.

Wnętrze kościoła największe zmiany przeszło w XVIII w., kiedy zlecono prace mające na celu zwiększenie wysokości ścian (1729). W kolejnych latach, pod kierunkiem Miguela Francisca da Silva, zmieniono wystrój, nadając mu typowy charakter barokowy. W efekcie wiele zdobień wykonano techniką *talha dourada* – pozłocono cały ołtarz, sufit, nisze oraz wiele detali. Przede wszystkim warto zwrócić uwagę na ołtarz z 1821 r., przedstawiający św. Klarę z monstancją.

W XIX w. kościół i klasztor zostały częściowo obrabowane przez wojska napoleońskie. Klasztor funkcjonował do 1901 r., w którym zmarła ostatnia mniszka. Bogate dekoracje i złocenia, precyzja wykonania oraz liczne zdobienia techniką *talha dourada* sprawiają, że kościół św. Klary uznawany jest dzisiaj za jedną z najpiękniejszych świątyń barokowych w Porto.

Wracając na Rua de Saraiva de Carvalho i skręcając w Rua de Augusto Rosa,

▲ Kaplica Krawców

dojdziemy do **kaplicy Krawców** (Capela dos Alfaiates) 📍 **Ângulo das Ruas do Sol e S. Luís**; **otwarte: pn.–pt. 15.00–17.00; wstęp wolny**. Bywa ona także nazywana kaplicą Matki Boskiej Sierpniowej (Capela de Nossa Senhora de Agosto), ponieważ jest dedykowana Matce Boskiej Wniebowziętej, której święto przypada w sierpniu. Kaplica została wybudowana w 1554 r. naprzeciwko katedry Sé przez Bractwo Krawieckie. Zaprojektowana przez architekta Manuela Luisa, reprezentuje styl przejściowy między późnym gotykiem a manieryzmem z inspiracjami flamandzkimi. Głównym budulcem jest granit. W jej manierystycznej fasadzie dominuje figurka Matki Boskiej (Nossa Senhora de Agosto). Powyżej widnieje duże, charakterystyczne okno. Jednonawowe wnętrze łączy styl gotycki z manierystycznym. Na uwagę zasługuje rzeźbiony ołtarz z przedstawieniem epizodów z życia Maryi, które wykonał malarz Francisco Correio, oraz figurą Matki Boskiej Wniebowziętej.

Kiedy w 1935 r. podjęto modernizację okolic katedry Sé, kaplica Krawców została rozebrana i przeniesiona w obecne miejsce, gdzie stanęła w 1953 r.

Historyczne place

Idąc dalej Rua de Augusto Rosa, łatwo trafić na **Praça da Batalha**. Według tradycji nazwa placu odnosi się do krwawej bitwy z X w., w której miejscowi chrześcijanie walczyli z Saracenami z Almançor. Wygrana ocaliła Porto przed zdobyciem.

W 1866 r. na placu postawiono **pomnik króla Piotra V** (estátua de D. Pedro V), którego autorem był Teixeira Lopes. Na cokole wyróżniają się cztery płaskorzeźby z symbolami religijnymi (północ), przemysłowymi (zachód), rolniczymi (południe) i odnoszącymi się do sztuki (wschód).

Na Praça da Batalha można również zobaczyć piękny, XIII-wieczny **Pałac Bitwy** (Palácio da Batalha), obecnie siedzibę hotelu NH Collection. Od 1947 r. na placu działa **Cine-Teatro Batalha**, którego projektantem był Artur Andrade.

Pośród budynków najbardziej jednak wyróżnia się piaskowa fasada **Teatru Narodowego św. Jana** (Teatro Nacional São João) 📍 **Praça da Batalha**; www.tnsj.pt; otwarte: wt.–nd. 13.00–19.00, w dni z przedstawieniami 13.00–22.00; wizyty z przewodnikiem po angielsku, francusku, hiszpańsku i portugalsku wt.–sb. 12.30, konieczna wcześniejsza rezerwacja (tel.: +351 2 23401900); wstęp: 5 EUR. Pierwszy budynek teatru (1794) zaprojektował Vicente Mazzoneschi na polecenie Francisca de Almada e Mendonça, a pierwszą sztukę wystawiono tutaj 13 maja 1798 r. z okazji urodzin księcia, przyszłego króla Jana VI. Była to komedia *A Vivandeira*. 11 kwietnia 1908 r. teatr uległ zniszczeniu na skutek pożaru. Autorem nowego projektu został Marques da Silva, który

nawiązał do stylu Ludwika XVI. W fasadzie odbudowanego w 1920 r. teatru można zobaczyć cztery alegoryczne postaci, wyobrażające Miłość, Ból, Nienawiść i Dobroć. Ich twórcami byli Diogo de Macedo i Sousa Caldas. Z kolei Henriques Moreira zaprojektował foyer, a Acacio Lino i José de Brito ozdobili sklepienia pięknymi malowidłami. Obecnie teatr jest sceną ważnych wydarzeń kulturalnych i społecznych.

Nieopodal wznosi się ★ **kościół św. Ildefonsa** (Igreja de Santo Ildefonso) 📍 **Praça da Batalha**; otwarte: pn. 15.00–18.00, wt.–pt. 9.00–12.00 i 15.00–18.00, sb. 9.00–12.00 i 15.00–20.00, nd. 9.00–12.45 i 18.00–19.45; wstęp wolny, wyróżniający się fasadą obłożoną biało-niebieskimi płytkami azulejos. Świątynia powstała w latach 1709–39 na miejscu dużej kaplicy dedykowanej biskupowi Toledo, św. Ildefonsowi (VII w.). Budowa przebiegała w dwóch etapach: w latach 1709–30 postawiono główną bryłę i ukończono tympanon (na którym do dzisiaj

▼ Kościół św. Ildefonsa wyróżnia się fasadą obłożoną płytkami azulejos

Kup książkę

Poleć książkę

Boavista

W dzielnicy, która rozwijała od XIX w., można zobaczyć romantyczne budynki dawnego Porto w sąsiedztwie nowoczesnych obiektów kultury, takich jak Dom Muzyki czy Muzeum Sztuki Współczesnej. Portugalskie kontrasty współtworzą dzielnicę cały czas zamieszkiwaną przez Portugalczyków i odwiedzaną przez turystów, gdzie każdego dnia tętni życie wielkiego miasta.

WARTO ZOBACZYĆ

Zwiedzanie tej części miasta najlepiej zacząć od Largo Prof. Abel Salazar, tuż przy kościele Karmelitów i Jardim de João Chagas.

Znajduje się tutaj **szpital św. Antoniego** (Hospital de Santo António) **i Largo Prof. Abel Salazar**; www.chporto.pt. Jego budowa, wg projektu angielskiego architekta Johna Carra, rozpoczęła się 15 lipca 1770 r. Miał on zastąpić szpital Świętego

Domu Miłosierdzia (Hospital da Santa Casa da Misericórdia) na Rua das Flores. Około 1790 r. szpital przyjmował już pacjentów, jednak budowę zakończono dopiero w 1824 r., co było związane z opóźnieniem prac z powodu inwazji wojsk francuskich na Portugalię na początku XIX w. Potężną budowlę o konstrukcji dwu- i trzykondygnacyjnej w kształcie litery U wzniesiono z granitu w stylu neopalladiańskim. W zewnętrznej fasadzie, symetrycznej i prostej, wyróżnia się kolumnada, ozdobne balustrady oraz gzymsy, a budowla kontrastuje z barokową architekturą Nasoniego, która do tej pory dominowała w Porto i na północy kraju. Obecnie jest to jeden z najnowocześniejszych szpitali w kraju. W ramach szpitala uniwersyteckiego działa tu również Instytut Nauk Biomedycznych im. Abila Salazara (Instituto de Ciências Biomédicas Abel Salazar).

Za szpitalem św. Antoniego ciągnie się Rua de Dom Manuel II, przy której pod

▲ Narodowe Muzeum Soares dos Reis ma siedzibę w dawnej rezydencji rodu Carrancas

Kup książkę

Poleć książkę

nr. 44 wznosi się **Pałac Carrancas** (Palácio dos Carrancas), wybudowany przez rodzinę bogatych handlowców o nazwisku Carrancas, by pomieścić fabrykę Morais e Castro i mieszkania dla jej pracowników. Za projekt, zrealizowany w 1795 r., odpowiadał Joaquim da Costa Lima Sampaio. W 1861 r. pałac został zakupiony przez króla Piotra V i podczas wizyt na północy kraju służył mu za rezydencję. Budynek przeszedł wtedy kilka zmian architektonicznych, z których najważniejszymi było usunięcie zabudowy i instalacji fabrycznych. Od tego czasu pałac często świecił pustkami, a sytuację dodatkowo skomplikowało wprowadzenie I Republiki Portugalskiej w 1910 r., co zmusiło króla Manuela II do opuszczenia kraju. W swoim testamencie z 1915 r. Manuel II przekazał pałac towarzystwu charytatywnemu Santa Casa da Misericórdia, które utworzyło w nim szpital. Na początku lat 40. XX w. budynek odkupiło państwo.

Po przeprowadzeniu prac renowacyjnych i adaptacyjnych, w 1942 r. w pałacu utworzono **Narodowe Muzeum Soaresa dos Reis** (Museu Nacional Soares dos Reis) 📍 [Rua de Dom Manuel II 44](#); [www.museusoaresdosreis.pt](#); **otwarte: wt.–nd. 10.00–18.30; wstęp: 5 EUR, wstęp wolny w każdą 1. nd. miesiąca, 50% zniżki z Porto Card.** Historia muzeum sięga 1833 r. Zwane wówczas Muzeum Portugalskim (Museu Portuense), mieściło się w klasztorze św. Antoniego z Cidade i miało na celu ochronę artystycznego dorobku Portugalii. Kolekcja obejmowała przedmioty sakralne oraz dzieła sztuki skonfiskowane w klasztorach po ich likwidacji w XIX w. W 1911 r. placówka została nazwana imieniem Soaresa dos Reis, znakomitego miejscowego rzeźbiarza. W latach 1992–2001 Pałac Carrancas

przeszedł kolejną modernizację, nad którą czuwał architekt Fernando Távora. Budynekowi przywrócono historyczny wygląd, a muzeum stało się bardziej funkcjonalne (uruchomiono bibliotekę, salę multimedialną i kawiarnię, a także powiększono liczbę sal wystawowych). Podczas zwiedzania warto zwrócić uwagę na kolekcję malarstwa, obejmującą ponad 2500 dzieł z XVI–XX w. Szczególnie bogata jest **kolekcja malarstwa** portugalskich twórców naturalizmu, takich jak: Silva Porto, Marques de Oliveira i Henrique Pousão czy Aurélia de Sousa i António Carneiro, którzy należeli do drugiej grupy tego XIX-wiecznego nurtu. Warto przyrzeć się obrazom takich twórców, jak: Pousão (*Senhora Vestida de Preto*), Sousa (*Auto-Retrato*) czy Vieira (*Fuga de Margarida de Anjou*). Na uwagę zasługują również obrazy XVII-wiecznych twórców flamandzkich i holenderskich. **Kolekcja ceramiki** obejmuje głównie portugalską ceramikę z okresu od XVII do XX w. Wśród zbiorów ceramiki chińskiej można zobaczyć dzieła z czasów dynastii Jiajing. **Kolekcja rzeźb** zawiera ponad 700 różnych eksponatów, w tym wiele dzieł António Soaresa dos Reis, patrona muzeum. Wśród zbiorów można zobaczyć m.in. słynną rzeźbę *Desterrado* powstałą w Rzymie w 1872 r. Na **wystawie biżuterii** można podziwiać duże zbiory wyrobów jubilerskich pochodzących z kolekcji pałacu biskupiego w Porto, datowanej na 1932 r. Ponadto w muzeum znajdują się działy poświęcone meblom, ozdobnym szklom, tekstyliom, sztuce zdobniczej w złocie i srebrze oraz rycinom z XVII–XIX w.

Wychodząc z muzeum i skręcając w Rua de Adolfo Casais Monteiro, łatwo trafić na **Rua de Miguel Bombarda**.

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

- 1. ZAREJESTRUJ SIĘ**
- 2. PREZENTUJ KSIĄŻKI**
- 3. ZBIERAJ PROWIZJĘ**

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA WYDAWNICZA
 Helion SA

Travelbook to Twój niezastąpiony towarzysz podróży. Wskaże Ci najważniejsze atrakcje, podpowie, czego szukać poza głównymi szlakami, i wprowadzi w świat miejscowych obyczajów. Znajdziesz w nim opisy najciekawszych regionów i miast, a sprawdzone informacje praktyczne umożliwią staranne zaplanowanie podróży.

Porto

drugie największe miasto Portugalii – to miejsce niezwykle, pełne kontrastów, smaków i kolorów. Futurystyczne budynki sąsiadują tu z zabytkowym centrum wpisanym na listę UNESCO. Gwar ulic znika w ciszy gotyckich i barokowych kościołów. Swojskie kawiarenki przycupnęły w cieniu muzeów. Krajobraz miasta urozmaicają parki i złote plaże, a zwiedzanie uprzyjemnia najstynniejsze wino Portugalii. Porto to mozaika, która zachwyci nawet najbardziej wymagających przybyszy.

Malownicze plaże i zaułki

Zabytki i **architektura przyszłości**

Muzea i galerie

Najstynniejsze **wino** Portugalii

Przysmaki z całego kraju

Księgarnia internetowa:
<http://bezdroza.pl>

Zamówienia telefoniczne:
0 801 339900
0 601 339900

 Bezdroża

Sprawdź najnowsze promocje:
● <http://bezdroza.pl/promocje>
Przewodniki najchętniej czytane
● <http://bezdroza.pl/bestsellery>
Zamów informator podróżniczy:
● <http://bezdroza.pl/newsletter>

Helion SA
ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice
tel.: 32 230 98 63
e-mail: bezdroza@bezdroza.pl
<http://bezdroza.pl>

ebook dostępny wyłącznie na:
ebookpoint.PL

ISBN 978-83-283-4549-2

9 788328 345492

Cena 26,90 zł